

BESLUT

2013-10-28

Dnr: 13/01124

SAKEN

Medierna, P1, 2013-04-20, inslag om medierapporteringen kring en begäran om en svensk taxichaufför; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Det aktuella programmet handlade om mediernas brist på källkritik och deras förenkling av nyhetshändelser. Ett av inslagen handlade om rapporteringen kring en kvinna som beställt en taxi med en svensk chaufför. I påannonseringen till inslaget sades följande.

Chauffören ska vara svensk, så löd rubriken i Aftonbladet för några veckor sedan. Det handlade om en kvinna i Göteborg som beställt taxi och krävt en svensk chaufför. Storyn spreds till andra tidningar: Skånskan, Norran, Metro, GP, Svenska Dagbladet, GT och så webben på SVT. Ett skäl till att denna story var så lockande var att den passade väldigt bra in i en trend av liknande historier just de här dagarna. Men inte någonstans fick kvinnan som gjort den diskriminerande beställningen själv komma till tals. Och när hon hörde av sig till ett par redaktioner och bad om att få ge sin version av historien, hon kände sig nämligen orättvist utpekad som rasist, så fick hon nej.

Därefter medverkade nyhetschefen för Aftonbladet och uttalade sig om varför inte kvinnan som beställt taxi fick komma till tals och vad det kan leda till i längden. Följande sades i inslaget.

(Reporter 1) – I Aftonbladets artikel om kvinnan som krävt svensk chaufför, fick kvinnan själv aldrig komma till tals. Nyhetschefen förklarar varför. (Nyhetschefen) – Vår artikel handlar huvudsakligen inte någonting om henne. Hon var ganska perifer i den artikeln. Vi hade ju en jättetydlig vinkel och den var ju inte henne. Vi gav oss inte på henne eller... (Reporter 2) – Men ni skrev ju rubriken chauffören ska vara svensk. Ett citat från just henne. (Nyhetschefen) – Nja, det citerade ska ju hon ha sagt till dem. Sedan gick taxibolaget ut och ville ha en körning med en svensk, chauffören ska vara svensk. Och det var ju det som vi tyckte var spännande. Att den här kvinnan, kanske rasist eller inte, vi var faktiskt på riktigt inte så intresserade av i fall hon var rasist eller

inte. Det var inte frågeställningen utan det var hur man tillmötesgår sådana önsknings. Kan man önska en svensk när man vill ha taxi? (Reportern 1) – Aftonbladet namngav aldrig kvinnan som beställt taxin. Men hon kände sig ändå utpekad och vände sig till Aftonbladet i ett mejl. Hon ville ge sin version av historien skrev hon. Men hon vill inte träffa reportern personligen, inte ens göra en intervju över telefon, i stället svarade hon på frågor över mejl. Och efter det så fick hon mejl till av reportern.

Ett utdrag från e-posten lästes upp. Därefter sa reportern följande.

(Reporter 1) – När det gäller taxikvinnan så lämnade det faktum att hon inte fick komma till tals i någon av artiklarna en blotta. Det här kunde utnyttjas av högerextrema sajter, för att slå fast deras ständiga tema om att PK-medier mörkar sanningen. Och friatider.se skrev en artikel om taxikvinnan med en anklagande rubrik mot medierna. Och [---] på NA [Närkes Allehanda] pratar om vikten av att kunna publicera alla sidor av en historia. Hans egen tidning gjorde det till slut.[---]

ANMÄLAN

Anmälaren, som skrivit den artikel för friatider.se som omnämns i inslaget, anser att friatider.se felaktigt pekades ut som en högerextremistisk webbplats. Han anser vidare han själv indirekt pekades ut som högerextrem. Enligt anmälaren används begreppet högerextrem om grupperingar som är våldsbejakande och motståndare till demokratiska arbetsmetoder. Anmälaren är kritisk till att det inte framgick att han hjälpt till i produktionen av inslaget genom att bland annat ha förmedlat kontakten mellan *Medierna* och den kvinna som omnämndes i inslaget.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Den 20 april sände det mediegranskande programmet *Medierna* ett inslag om så kallad copycatjournalistik. I det aktuella inslaget nämndes, som ett av flera exempel, medierapporteringen om en kvinna som skulle krävt att få en svensk taxichaufför efter ett sjukhusbesök. Kvinnan hade inte själv fått komma till tals i något av medierna. Exemplet med taxibeställningen var bara ett av flera andra som nämndes i det nästan 12 minuter långa inslaget.

SR anser inte att anmälaren eller ansvarig utgivare för den omnämnda webbplatsen friatider.se indirekt utpekats som högerextrema. Anmälaren blev inte nämnd i programmet över huvud taget och hans namn stod inte heller utskrivet i den artikel som *Medierna* syftade på. Inte heller ansvarig utgivare för sajten var omnämnd. Däremot nämndes friatider.se i ett sådant sammanhang att den indirekt kunde uppfattas vara högerextrem. Begreppet högerextrem i vardagligt språk och inom journalistiken förutsätter, tvärt emot vad anmälaren anför, inte alltid våldsbenägenhet. I stället brukar det beskriva strömningar som ligger till höger om en etablerad politisk höger. Ofta nämns just invandringsfrågan som

något som utmärker högerextrema politiska webbplatser och bloggar.

Friatider.se är en webbplats med nyheter men med ett särskilt fokus på invandringsfrågor och då med så gott som en uteslutande kritisk tendens. Ekonomibevakningen handlar exempelvis ofta om olika beräkningar av invandringens kostnader eller höga arbetslöshetssiffror inom olika invandrargrupper. I de ledartexter som finns i en särskild avdelning angrips invandring och personer som står för en generös invandringspolitik återkommande. Invandringstemat är dominerande i urvalet även om också andra frågor tas upp. Sammantaget anser SR att en webbplats som på ovan nämnda sätt betonar och lyfter fram kritisk rapportering i invandringsfrågan kan betecknas som högerextrem det vill säga att den lägger sig till höger om den etablerade högern.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska bedriva programverksamheten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (6 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Det ingår inte i granskningsnämndens uppgifter att pröva omständigheterna kring tillkomsten av ett program eller inslag. Anmälarens kritik om att kontakterna med honom utelämnades i inslaget lämnas därför utan åtgärd.

Nämnden konstaterar att utgångspunkten för inslaget var hur olika så kallade ”mediadrev” präglades av en ensidig nyhetsrapportering. Enligt nämndens mening framställdes inte friatider.se som en högerextremistisk webbplats utan som en webbplats som var kritisk till medias rapportering. Nämnden kan inte finna att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, K-G Bergström, Elisabet Bäck, Maria Edström, Leif Hedman, Jan Holmberg och Kristina Ståhl efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Johannes Wik